N°. 2151. | ZATURDAG, 20 MEI. | 1854.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Burea dezer COURANT.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 19 Mei.

In de zitting van Woensdag zijn de beraadslagingen geopend over de derde afdeeling, *bepalingen betreffende het beheer van burgerlijke en gemengde instellingen.* De heer Blaupot ten Cate heeft een amendement op dezen titel; hij wil daarbij gevoegd hebben *de instellingen die onderstand ontvangen van de burgerlijke overheid*; een bijvoegsel dat nog al ver strekt, maar gelukkig niet is aangenomen. Daarmêe zijn van zelf gevallen de wijzigingen door hem voorgesteld in den aanhef van art. 14, om dat artikel in overeenstemming te brengen met den titel. Evenwel is er wijdloopig gesproken over én ter gelegenheid van dat amendement. Er is op nieuw véél voor en tegen de volstrekte vrijheid en zelfstandigheid der kerkelijke en bijzondere liefdadigheidsinstellingen in het midden gebragt. De argumenten voor en tegen zijn zoo bekend, dat wij het onnoodig achten ze hier te herhalen. Alleen meenen wij te moeten aanstippen van den minister van Binnenlandsche Zaken 1°. dat hij de toepassing van de bepalingen van deze afdeeling op kerkelijke en bijzondere instellingen in strijd acht met het doel dezer wet; 2°. dat de toepassing dezer bepalingen ten aanzien van gesubsidieerde instellingen ongeraden is. Men moet het subsidie stelsel bemoeilijken, maar zoodra de subsidie eenmaal verleend is, moet de diakonie vrij blijven in haar beheer. Dat is ook de meening der Kamer die, met eene meerderheid van 35 tegen 25 stemmen, het amendement van den heer ten Cate heeft verworpen.

De heer Sleeswijk Vening had voorgesteld om art. 14 te doen voorafgaan door een nieuw artikel, waarin aan de instellingen in deze afdeeling bedoeld, de verpligting werd opgelegd om eenen staat op te maken en bij te houden van al hare goederen en baten, schulden en lasten, geene uitgezonderd, waarvan mededeeling zou moeten worden gedaan aan de Gedeputeerde Staten, eene maand na de afkondiging dezer wet, en vervolgens bij voorkomende veranderingen om de twee jaren.

De minister had behoudens eenige wijzigingen tegen dergelijke bepaling geen bezwaar. Zij is desniettemin verworpen met 32 tegen 28 stemmen. Nu eerst komt art. 14 in beraadslaging. Het wordt niet bestreden dan door den heer van Goltstein, die opziet tegen het regt aan het openbare ministerie toegekend, om ambtshalve op te treden in 't belang der instellingen van liefdadigheid, wier daarvoor vatbare goederen niet tegen brandschade verzekerd zijn. Het art. wordt aangenomen met eene verbetering in de redaktie, door den heer Schuurbeque Boeije voorgesteld. Daarop zijn de art. 15—19 goedgekeurd.

Vervolgens is aan het slot der zitting van Woensdag de beraadslaging aangevangen over het Tweede Hoofdstuk, waarin twee gewigtige quæstiën te pas komen: het subsidiestelsel en het domicilie van onderstand.

De heer van Lennep opent de diskussie met tal van gegronde bezwaren tegen het domicilie van onderstand, ditmaal ernstig voorgedragen, gelijk de zaak dan ook ernst vereischt. Naar zijne overtuiging deugt geen enkel stelsel van domicilie van onderstand, en moest uit de wet verdwijnen. Genomen dat het zoo gebeurde, wat dan? De heer van Lennep zegt het niet.

De voorzitter verzoekt in 't belang der orde de diskussie te voeren 1°. over de eerste afdeeling van het Hoofdstuk; en 2°. de tweede afdeeling, waarin het domicilie voorkomt, later te behandelen.

De heer Elout van Soeterwoude beklaagt zich over de onhandelbaarheid der Regering, die art. 7 en 10 heeft vastgehouden. Het verwondert hem, dat de ministers van Eeredienst, geroepen gelijk zij zijn om voor de belangen der Kerk te waken, in deze aangelegenheid geen woord hebben gesproken. Na deze klagt komt de spreker tot de afdeeling en vindt daarin de *charité légale* georganizeerd en beroept zich daarbij op de rede van den heer de Kempenaer, die eene weinig beteekenende autoriteit is. Dat er ten onzent iets is dat naar de *charité légale* gelijkt, valt niet te ontkennen; maar daarom is dat nog geen *charité légale* in den kwaden zin van het woord. En dat zij in de praktijk, zoo als zij ten onzent werkt, zoo schadelijk, als men 't laat voorkomen, zou zijn, dat moet gereedelijk worden betwist.

De heer Mackaij heeft het genoegzaam duidelijk aangetoond, dat er in onze publieke liefdadigheid eenige overeenkomst is met de wettelijke. Maar het bewijs van de schadelijke werking vinden wij niet in het verslag van zijne rede, dat onder onze oogen ligt. Overigens is het zeer gemakkelijk te zeggen, wij moeten uit dien toestand geraken, wij moeten een beteren weg op. De vraag blijft altijd *hoe*, en door *welke* middelen? Wij zien wel bij de behandeling dezer aangelegenheid partijbelangen werken, maar geen geneesmiddel voorstellen. Men ziet de oorzaak van het invretend pauperismus voorbij, die het onmogelijk maakt om uit den toestand te geraken. Toenemende weelde en verminderende welvaart der burgerklasse verhinderen gezamenlijk, dat de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid toereikende zijn, om in de behoeften te voorzien. Geen dier twee zamenwerkende oorzaken zijn door de armenwet weg te nemen. Men streeft in ons land, in onzen toestand een utopie na, als men dat beoogt, en men waagt duizende arme landgenooten aan eene gevaarlijke proefneming.

Ook de heer Sloet tot Olthuis deelt, tot onze verwondering, de meening der vorige sprekers. Hij verwacht, als deze wet tot stand komt, dat dan in Friesland de werkhuizen en omslagen in alle gemeenten zullen vermeerderen.

De heer Gevers van Endegeest ziet daarentegen in deze wet veeleer eene beperking van de *charité légale*. Hij meent, en dat is ook onze overtuiging, dat in vele gevallen de burgerlijke besturen wel tusschen beide moeten treden, om zich het lot van hulpbehoevenden aan te trekken. De schuld daarvan, wij kunnen 't niet genoeg herhalen, ligt niet in de wet, zij is elders te zoeken, zoo als wij meermalen hebben gezegd.

Eindelijk besluit de heer van Goltstein de zitting, met op zijne beurt eene lans te breken tegen de *charité légale*. En welk geneesmiddel geeft hij nu aan? Geen ander dan dat men in plaats van de geboorteplaats de plaats van het werkelijk verblijf tot domicilie van onderstand moet aannemen. Het zou zijn, om er meê te lagchen, als de zaak niet zoo gewigtig ware. Maar men kan daaruit zien, hoe men in den blinde rondtast om een vijand te bestrijden, dien men gevoelt niet te kunnen verwinnen. En met der daad, zoo is het ook. Als wij willen toegeven wat men in deze wet afzigtelijks, afschuwelijks en doemwaardigs zegt met betrekking tot de zoogenaamde *charité légale* ten onzent, en wij vragen wat daartegen gedaan, hoe de armen door kerkelijke en bijzondere liefdegaven gevoed; dan blijft het antwoord uit en wij vernemen *pia vota*, waarvan de armen niet eeten, en de naakten zich niet kleeden, en de verlatenen zich geen verblijf aanschaffen kunnen.

In de zitting der Tweede Kamer van Donderdag zijn de beraadslagingen voortgezet over Hoofdstuk II, dat de ondersteuning der armen en het domicilie van onderstand betreft.

De heer Schimmelpenninck van der Oije heeft de bestrijders van de wet, die haar als schuldig aan eene rampzalige *charité légale* veroordeelen, opgemerkt, dat zij met der daad *niets* willen hebben geregeld. Eene zeer juiste aanmerking. Wat toch is het streven van heden? Geen ander dan de burgerlijke armbesturen en subsidiën af te schaffen. Nu is hun regtmatig beweeren, dat de Grondwet geen regt geeft aan den Staat om zich met de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid te bemoeijen; als dus de burgerlijke armbesturen en de subsidiën na verloop van zeven jaren zullen zijn vernietigd; waar blijft men dan met art. 195 der Grondwet? En wat beteekent dat art? Wat wil de Grondwet, wanneer zij bepaalt, dat het armbestuur door de wet wordt geregeld? Dat wordt over het hoofd gezien. Men heeft nu eenmaal partijinzigten; in 't belang daarvan wordt de Grondwet op zij geschoven, de armen aan gebrek en het land aan onrust gewaagd.

De heer Dirks toont den heer Sloet aan, dat in Friesland de omslagen verminderen en het bedrag der subsidiën dalende is sinds 1848. Hij betoogt evenzeer uit statistieke opgaven dat de bedeelingen door het subsidiestelsel niet zijn vermeerderd. Ook de heer Hugenholtz betoogt zulks. En de heer Blaupot ten Cate merkt teregt op dat de bepalingen van het domicilie van onderstand geen *charité légale* daarstellen. Hij beschouwt het domicilie van onderstand te zijn een noodzakelijk gevolg van het weeren der bedelarij.

De heeren Sleeswijk Vening en de Brauw komen terug op hunne redevoeringen van Woensdag. De laatste toont aan, zeer teregt, dat hier geen spraak kan zijn van *charité légale*, maar van *assistance publique*. Hij erkent, dat er verscheidene kenmerken van *charité légale* zijn aangevoerd; maar hij ontkent de gevolgtrekking, omdat het *verband* tusschen die kenmerken ontbreekt. Vreemd klinkt het ons in de ooren te vernemen, dat de arme geen *regt* heeft om te leven. Volgens deze *wet*, ja. Maar wat beduidt eene wet bij het natuurregt dat aan ieder het *regt* geeft om te leven? Intusschen, de spreker meent dat dewijl de wet aan de armen geen regt geeft om te leven, dat daaruit dan ook geen verpligting voortvloeit voor de burgerlijke liefdadigheid tot het verleenen van onderstand.

Daartegen komen teregt op de heeren van Lennep en van der Brugghen. Zij betoogen met alle regt, dat al bestaat in den zin der wet voor den arme geen regt om te leven, en hij dien ten gevolge geen regt heeft om onderstand te eischen, desniettemin de *verpligting* bestaat een onderstand te verleenen, al is die verpligting niet in regten vorderbaar. Intusschen, ook de heer ten Cate zal dit zoo verstaan hebben.

De heer Wintgens heeft met alle waarheid het streven der »vrienden" in deze quæstie gekarakterizeerd; zij zien in alles schrikbeelden, hersenschimmen, idealen. Hij acht hunne denkbeelden voor geene toepassing vatbaar. Zij verliezen den werkelijken toestand geheel uit het oog. Ook naar onze overtuiging zou het stelsel, dat de »vrienden" willen doordrijven, tot oproer, plundering en beroerten leiden. Want daarbij is alleen gelet op 't partijbelang van eenige weinigen, met miskenning van onzen zedelijken en stoffelijken toestand, zonder acht te geven noch op de behoeften der armen, noch op de mogelijkheid om ze te voeden.

De heer Mackay verwondert zich daarover. Hij noemt zich spottenderwijze verschrikt. Hij ziet slechts gevaar in het aannemen dezer wet, waarin hij het monster der *Charité légale* vindt georganizeerd. Hoe de armen zullen leven als dat zoogenaamd monster zal zijn gedood, wordt door hem niet betoogd. Daarover zal men ongetwijfeld gaan beraadslagen als de uitgehongerden op straat staan. Intusschen, zijne bezwaren tegen de werkhuizen worden door ons gedeeld. Wij hebben met hem veel tegen het systematizeeren der werkhuizen, zooals zij thans zijn ingerigt. Daarin is ook in ons oog gevaar.

De heer Sloet tot Oldhuis komt terug op zijne rede van daags te voren. Hij volhardt in zijne meening, dat onder de voorname oorzaken van het pauperismus in Friesland moet worden geteld de armenbelasting. Wij betwijfelen 't, ook na zijne herhaalde affirmatie. Wij zouden veeleer de betrekkingen omzetten, en de armenbelasting een gevolg noemen, onder anderen, ook van het toenemend pauperismus.

De heer van Nispen herinnert wat hij reeds bij de algemeene beraadslagingen heeft gezegd, dat het eene dwaling is, zoo men alle bedeeling door burgerlijke autoriteiten wil afschaffen. Hij wijst met alle regt op de tijden van Karel V, toen er maar ééne Kerk was, toen de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid zich veel meer konden ontwikkelen, en men desniettemin er toe gebragt werd om aan de burgerlijke armbesturen regelen voor te schrijven voor de armenbedeeling. Hoe veel te meer is die armenbedeeling nu noodzakelijk, bij die groote menigvuldigheid en verdeeldheid der kerkgenootschappen?

De heer Groen van Prinsterer beklaagt zich dat de denkbeelden zijner »vrienden" niet juist worden gekarakterizeerd als men ze utopiën noemt. Zij bestrijden niet alle bemoeijing van den Staat, maar slechts de permanente armbedeeling door de burgerlijke armbesturen. Zij verlangen ook geen plotseling afbreken van 'tgeen

bestaat; zij willen slechts het bestaande kwaad niet bestendigen. Zij verleenen, *nota bene*, zeven jaren tijds. Maar wat moet er geschieden na verloop van zeven jaren? Welk middel zal er dan voorhanden zijn om die zoogenaamde Staatsbemoeijing te keeren? Men voedt en kleedt de armen niet met eene wetsbepaling, waardoor de Staatsbemoeijing wordt afgeschaft. Is het geene utopie, als men meent in zeven jaren tijds het land te zullen kunnen hervormen in dier voege, dat alle gemeentelijke subsidie zal kunnen worden gemist? Waarop steunt de meening, dat zeven jaren voldoende zijn om zulke revolutie in 't land te voltrekken? Er is niemand die 't gezegd heeft. Men betaalt de goede gemeenten met woorden, en men wil haar te vrede stellen met de verklaring: Wij achten zeven jaren voldoende, om zulken omkeer te bewerken. Het is niet ongelijk aan het *sic volo*, *sic jubeo*, *stat pro ratione voluntas*.

De minister van Binnenl. Zaken zegt dat men teregt dit Hoofdstuk genoemd heeft het hart der wet. Men heeft gezegd, dat hierin ligt opgesloten het beginsel, de kiem van de *charité légale*. Zij wordt er in gevonden, *ja* en *neen*. Als men daaronder begrijpt elke armverzorging door de burgerlijke autoriteiten, dan *ja*, want anders zou de geheele wet maar *één* art. behoeven, namelijk dat alles aan de kerkelijke en bijzondere liefdadigheid wordt overgelaten; maar *neen*, als men er uit afleidt het regt op onderstand, of de wettelijke bevoegdheid tot het vragen of de wettelijke verpligting, tot het verleenen van onderstand. Vraagt hij zich af, of hetgeen thans voor de regeling van het burgerlijk armbestuur wordt voorgeschreven nieuw is, *dan* geeft hij daarop een ontkennend antwoord. Hij bewijst dit uit den bestaanden regtstoestand, zooals die uit de wet van 1848 en uit andere verordeningen voortvloeit. En wat is de feitelijke toestand, na de invoering der wet van 1818? Dat er 1126 burgerlijke armbesturen en 452 kerkelijke en bijzondere instellingen bestaan. Wat verlangt de Regering nu der wet? 1°. op den voorgrond staat het beginsel, dat de armenzorg bij de kerkelijke en bijzondere instellingen te huis behoort. (Men zie art. 20). 2°. Een verbod aan de burgerlijke armbesturen, om te bedeelen, dan na zich eerst overtuigd te hebben, dat de armen van de bedoelde instellingen geen hulp kunnen erlangen. (Dat vloeit voort uit art. 21). De regel blijft dus bedeeling door kerkelijke en bijzondere instellingen. 3°. Art. 22 sluit het regt van onderstand voor bedeelden uit. 4°. Art. 26 beperkt binnen zekeren maatstaf de kosten, die uit de fondsen der burgerlijke gemeenten in sommige gevallen moeten voldaan worden en 5°., de overige bepalingen behelzen regelen van beheer, toezigt, en waken voor eene goede inrigting.

Ziedaar de bepalingen, die noodig zijn, om te regelen, wat bestaat en langzamerhand te voeren tot eene algeheele kerkelijke en bijzondere liefdadigheid. Van daar dat deze wet, met het oog op den toestand, waarin wij verkeeren, is eene overgangswet.

Men mag ook niet vergeten, dat de regeling van het burgelijk armbestuur bij de Grondwet gebiedend is voorgeschreven. En bij het maken van die Grondwet heeft men het oog gehad en ook moeten hebben op hetgeen bestond. Er waren toen, even als nu, burgerlijke armbesturen. Het lag dus wel degelijk in den geest der Grondwet, om de burgerlijke armbesturen te regelen.

Art. 20 wordt daarop zonder stemming aangenomen.

Op art. 21 heeft de heer Elout van Soeterwoude een amendement, dat een begin is van een stel van amendementen, waarbij het subsidiestelsel in 't jaar 1862 moet zijn afgeschaft. Bij art. 21 strekt het amendement om het burgerlijk armbestuur, alleen in *buitengewone gevallen* en slechts *tijdelijk*, hulp te doen verleenen.

Ook de heer van Deinse heeft een amendement; hij wil in art. 21 het woord »kunnen erlangen" vervangen door het woord »erlangen", omdat in 't jaar 1818 op den wensch der toenmalige kamer datzelfde woord is weggelaten. Hij merkt te dezer gelegenheid op dat ten jare 1818 de Kamer zich in juist denzelfden toestand bevond en op gelijke wijs was zamengesteld als nu.

Niet gansch zonder reden merkt de heer Schimmelpenninck op, dat nu de diskussie begint te gelijken op de Babylonische spraakverwarring.

De heer van Nispen kont op tegen de toelichting door den vorigen spreker aan dit artikel toegevoegd, omdat zij zou kunnen leiden tot eene verpligting voor de diakoniën om te geven. Hij meent overigens dat het artikel der regering schadelijk werken zal.

De heer Sander stelt, naar aanleiding van het amendement van den heer van Deinse, een ander amendement voor. Hij wil het woord »kunnen erlangen" behouden, maar daaraan toevoegen »*ten gevolge van hare reglementen*", zoodat men art. 21 zou moeten lezen: »Geen burgerlijk »bestuur verleent onderstand dan na zich, voor zooveel »mogelijk, te hebben verzekerd, dat zij dien niet van »kerkelijke of bijzondere instellingen van weldadigheid »*kunnen* erlangen, *ten gevolge van hare reglementen*".

Dit laatste amendement vindt tegenkanting van den minister en de heeren Vening en van Nispen, die daarin teregt zien eene *verpligting* aan de diakoniën opgelegd, om de armen te verzorgen. Ten gevolge dezer korte woordenwisseling trekken de heeren van Deinse en Sander hunne amendementen in.

Vervolgens komt na eenige woordenwisseling voor en tegen het amendement van den heer Elout, dat amendement-zelf in stemming, en wordt het, zoo als het verdient, verworpen met 49 tegen 14 stemmen.

Voor de heeren van Goltstein, de Kempenaer, van Lijnden, Elout, Groen, Mackay, de Brauw, v. Reede, Hoffman, van Lennep, van Deinse, van Foreest, van der Brugghen en Sloet.

Art. 21 wordt voorts zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Bij art. 22 heeft de heer van Goltstein een amendement, dat hij intrekt op de aanmerking van den heer van Nispen, dat het onnoodig is. Art. 22, 23 en 24 worden aangenomen. Het amendement van den heer Elout bij art. 25 wordt ingetrokken, omdat zijn amendement bij art. 21 gevallen is. Het art. 25 wordt daarop aangenomen met 46 stemmen tegen 17.

Daarna werden de beraadslagingen geopend over de 2e afdeeling van het 2e Hoofdstuk, het *domicilie van onderstand*. Daarover is slechts het woord gevoerd door den heer de Man gedurende de zitting van gisteren; de spreker acht juist het stelsel, door de Regering aangenomen, het schadelijkste. In het stelsel der wet geeft hij de voorkeur aan het stelsel van tijdelijk verblijf. Het uur te ver verstreken zijnde worden de beraadslagingen tot heden verdaagd.

Heden worden van regeringswege, ten behoeve der kamers van koophandel en fabrieken, vermeld bij § 2 der circulaire in de *Staats-courant* van 29 Junij 1852, verzonden:

opgave van den in- en uitvoer en het verbruik der voornaamste vreemde en koloniale voortbrengselen in Groot-Brittannie, alsmede van den uitvoer van Britsche en Iersche producten, en van de schepen, in den vreem den handel en voor de kustvaart gebruikt; een en ander gedurende de maand en de drie maanden, geëindigd met 5 April jl., vergeleken met de overeenstemmende tijdperken van 1852 en 1853.

In brieven uit Duitschland geschreven aan den *Messager du Midi* leest men het volgende:

»Er is iets in Duitschland 'tgeen, naar ik vrees, nog een langen tijd, elke krachtige handeling en elk groot besluit in dat land zal in den weg staan en verlammen; ik bedoel het volslagen gebrek aan godsdienst, daar heerschende.

»Zonder godsdienst, is er geen vaderlandsliefde, geen kracht, geen wil, geen liefde tot waarachtige glorie, geen gevoel van regtvaardigheid; geen helder begrip van het tegenwoordige, geen geloof in de toekomst.

»Zoo er in sommige streken van Duitschland en onder de protestansche landlieden nog eenig godsdienst bestaat, in de groote steden is zulks het geval niet.

»Ik wijs op Hamburg o. a., waar ik armoedige katholicke kerkjes bezet vond, maar de luthersche kerken, die ik achtervolgens bezocht, waren genoegzaam ledig. In de eene kerk telde ik negen, in eene andere twaalf personen, die de predikatie bijwoonden.

»Men heeft in Hamburg geen andere godsdienst dan die van den suiker, de koffij en het gerookt vleesch, in een woord van den handel. Met hetgeen er nog is blijven hangen van de christelijke traditien is er een soort van algemeene moraliteit in zwang, die strekt om de onderlinge gemeenschap der menschen te onderhouden, doch niet voldoende is voor een volk om zijn onafhankelijkheid, zijn vrijheid en zijn rang onder de natien te handhaven; daartoe behooren deugden en eene kracht, welke een godsdienstige geest alleen kan geven. Zoo Frankrijk en Engeland, waar die geest, hoe gering dan ook toch nog aanwezig is, thans niet opstaan om Europa te verdedigen en te wreken, dan zal Duitschland binnen weinige jaren een gemakkelijk te veroveren prooi voor de kozakken zijn.

»Wat baat de vooruitgang der kunst en de rijkdom der volkeren, de uiterlijke glans der beschaving, zoo de harten niet meer kloppen voor regt en vrijheid en voor alle grootsche en edele denkbeelden, wanneer in eene omstandigheid, als waarin we thans verkeeren en waarbij Duitschland meer dan eenig ander volk belang heeft om de uitbreiding van Rusland te stuiten, men niets anders hoort dan de uitdrukking eener onvruchtbare sympathie jegens hen die hun bloed gaan vergieten voor de verdediging der beschaving en der onafhankelijkheid van Europa.

»Ik weet niet of ik elders krachtiger gevoelens, edelmoediger harten en verhevener geesten zal vinden, maar voor het oogenblik kan ik zeggen hier niets van dat alles te hebben aangetroffen.

»De Duitsche natie is een volk, dat zachtkens uitgaat, dat zoo langzaam door het rationalismus verteerd wordt. Het voorbeeld van dit volk zal later dienen om in de historie den tijd aan te wijzen, hoelang een maatschappij kan bestaan in welke de menschen zich-zelven aanbidden, terwijl zij zich verbeelden God te aanbidden; want zulks is in het wezen der zaak de gansche grondslag en de gansche verklaring van het Duitsche rationalismus."

Aanstaanden Zondag vertrekt Mgr. de Aartsbisschop van Utrecht naar het Aartsbisdom, om het *kerkelijk bezoek* en de toediening van het *H. Sakrament des Vormsels* in de dekenaten van *Doesburg* en *Zutphen* voort te zetten.

Mgr. Deppen, bisschop i. p. i. van Samos, heeft in den loop dezer week in de drie parochien van Tilburg het H. Vormsel toegediend.

Z. M. heeft bij besluit de officier van gezondheid der 2de klasse C. C. F. Gruelmann, bevorderd tot officier van gezondheid der 1ste klasse in het vaste corps der officieren van gezondheid bij de Nederlandsche zeemagt, met bepaling dat hij zal rang nemen tusschen de officieren van gezondheid der 1ste klasse J. P. Terbeck en H. L. Oudenhoven.

Den 18den Mei jl. heeft de minister van Binnenlandsche Zaken voorloopig, met ingang van den 1sten Junij 1854 en tot wederopzeggens benoemd:

1°. tot telegrafisten der 2de klasse, Henricus Johannes van der Linde, Joannes Martinus Collette, Hendrik Leonard Janssen, Pieter Jacobus van de Kasteele, Jan Hulst, Hendrik Alexander Molenaar Reeder, Jan Casper Evers, en Leendert van Bergen, tot nog toe telegrafisten der 3de klasse;

2°. tot telegrafisten der 3de klasse, Jan Frederik Krieger, Henricus Johannes Stokvis, Gustave Johannes Petrus Justus Mahieu, Adolph Isaäcson, Jan Willem Hagers, Aegidius Hubertus Geraerds, Daniel Göllner, Karel Eliza Verdam, Willem Vruggink, Bartholdus Meilink, Pieter Joseph Petri, Cornelis Ris, Gerrit Willem ten Brummeler, Lambertus Arisz, Johannes David van der Hoft, en Klaas van Asperen, thans leerling-telegrafisten.

Gisteren avond tusschen 8½ en 9 ure heeft op den Amstelveenschen weg, nabij *Landzigt*, een vreeselijk ongeluk plaats gehad. Een rijtuig met twee heeren en twee dames, van de stad afkomende, viel, door nog onbekende oorzaak, van den weg in de daarnevens gelegen sloot, met dat ongelukkig gevolg, dat een der zich in het rijtuig bevindende dames daarbij het leven verloren heeft, terwijl de andere dame in zorgelijken toestand verkeert.

'sGRAVENHAGE, 18 Mei. De gewone audientie van den Minister van Binnenlandsche Zaken zal aanstaanden Zaturdag, den 20 Mei geen plaats hebben.

— De Kiesvereeniging *Regt voor allen* heeft tot kandidaat voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gekozen, den generaal majoor R. F. baron van Raders, oud gouverneur der kolonie Suriname.

— Op Woensdag, 31 dezer, zal aan 's Rijks werf te Amsterdam worden verkocht de voor verdere dienst afgekeurde korvet *Hippomenes*, ter slooping.

AARDENBURG, 16 Mei. Tusschen Maandag en Dingsdag nacht zijn in de kerk te Eede (bij Aardenburg) de armen-blokken en bussen van Onze Lieve Vrouwe open gebroken en het geld geroofd. Van kerksieraden is echter niets aangeroerd. (*N. R. Ct.*)

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Donderdag 18 *Mei*.

In deze zitting is ingekomen eene overeenkomst gesloten tusschen Nederland en Zweden en Noorwegen tot wederkeerige uitlevering van boosdoeners, welke ten fine van onderzoek gesteld is in handen eener kommissie van vijf leden, bestaande uit de heeren: Blaupot ten Cate, Donker, de Brauw, Schuurbeque Boeije en Storm.

De algemeene beraadslagingen over het IIde hoofdstuk van het wetsontwerp tot regeling van het armbestuur: „Van de ondersteuning der armen en het domicilie van onderstand" zijn heden voortgezet en nadat de heeren Schimmelpenninck van der Oije, Dirks, Blaupot ten Cate, Ter Bruggen Hugenholtz, Sleeswijk Vening, de Brauw, van Lennep, van der Brugghen, Wintgens, Mackay, Sloet tot Oldhuis, van Nispen van Sevenaer, Groen van Prinsterer en de minister van Binnenlandsche Zaken het woord hadden gevoerd, gesloten.

Art. 20 is zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Op art. 21 luidende: „Geen burgerlijk armbestuur mag onderstand verleenen dan na zich, voor zooveel mogelijk, te hebben verzekerd dat zij dien niet van kerkelijke of bijzondere instellingen van weldadigheid kunnen erlangen, en dan slechts bij volstrekte onvermijdelijkheid" zijn drie amendementen voorgesteld.

Een van den heer Elout van Soeterwoude, daartoe strekkende om achter de woorden *armen dan*, te voegen *in buitengewone gevallen*, *tijdelijk*.

Het tweede van den heer van Deinse, die uit het artikel het woord *kunnen* wenschte weggenomen te zien.

Het derde van den heer Sander dat diende om achter het woord *weldadigheid* in te voegen *ten gevolge van hunne reglementen*, welke beide laatste in den loop der beraadslagingen door de voorstellers zijn ingetrokken.

Het eerste amendement werd met 49 tegen 14 stemmen verworpen en art. 21 zelf, onveranderd, zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Daarna werden artikel 22, na eene korte woordenwisseling tusschen de heeren van Goltstein, van Nispen van Sevenaer en den minister van Binnenlandsche Zaken, en de artikelen 23 en 24 zonder beraadslaging, alle zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De heer Elout van Soeterwoude, die een amendement had voorgesteld op art. 25, heeft dit, na de verwerping zijner wijzi

ging op art. 21, ingetrokken, waarna dit artikel zonder verandering met 46 tegen 17 stemmen aangenomen is.

Na de goedkeuring zonder hoofdelijke stemming van artikel 26 zijn de beraadslagingen aangevangen over de 2de afdeeling van het IIde hoofdstuk, luidende: "Van de plaats waar de arme domicilie van onderstand heeft."

De beraadslagingen zullen morgen ten 11 ure worden voortgezet.

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*:

KONSTANTINOPEL, 10 Mei. De vloten der geallieerde mogendheden hebben een begin gemaakt met de buitenwerken van Sebastopol door middel van zwaar geschut te bombarderen. Vijf schepen der vloot zijn gedetacheerd om de vestingen van Abchasie te beschieten. De Turksche vloot brengt 5000 man landingstroepen derwaarts.

De hertog van Cambridge en de maarschalk d'Arnaud zijn in deze hoofdstad aangekomen. Te Adrianopel wordt veel krijgsmateriëel verzameld.

Vely-Pacha is definitief tot gouverneur van Candia benoemd. Namid-Pacha, voor wien deze betrekking aanvankelijk bestemd was, zal, op verzoek van Prins Napoleon, zijnen gezantschapspost te Parijs behouden.

NYBORG, 18 Mei. Veertien Fransche oorlogschepen liggen tusschen Funen en Sprogö voor anker. Nog andere worden verwacht.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 Mei. Men blijft steeds spreken van eene uitgebreide amnestie welke zal verleend worden aan de generaals sedert den coup d'état van 2 December, in ballingschap, men twijfelt echter of alle generaals wel gezind zullen zijn, die gunst der regering aan te nemen.

— De houding van Pruissen baart bij voortduring bekommering, ofschoon er op diplomatiek terrein niets naders is bekend geworden omtrent den loop der onderhandelingen tusschen de Westersche mogendheden en de Duitsche hoven.

Volgens tijdingen uit Weenen is de conferentie gisteren weder bijeengekomen. De *Moniteur* bevestigt dat door de Oostenrijksche regering ten spoedigste eene ligting van 95,000 man bevolen is; het manifest omschrijft duidelijk de eventuëele bestemming van deze troepen. Deze maatregel heeft te Weenen een diepen en gunstigen indruk te weeg gebragt.

Voorts wordt medegedeeld, dat de generaal Bosquet van zijne zending te Konstantinopel is teruggekeerd. Men heeft door hem de bevestiging verkregen, dat Varna en Schumla zich in een goeden staat bevinden en dat de armee uit in den krijg geharde soldaten bestaat, die verknocht zijn aan de zaak, waarvoor zij strijden. De kavallerie van Omer-pacha heeft de vlakte tot aan den Donau bezet.

— Het blijkt thans waar te zijn dat er een nieuw Russisch komplot te Konstantinopel is ontdekt. Men zegt dat reeds onderscheiden personen, die hier mede in betrekking staan, zijn gearresteerd.

— Te Konstantinopel liep het gerucht dat eenige fregatten der geallieerden met Russische oorlogsschepen zouden zijn slaags geweest. Niets stelligs was hieromtrent echter bekend.

— Het berigt dat de Russen te Nicopoli en te Krajowa twee nederlagen hebben geleden, wordt door den *Moniteur* bevestigd.

— Bij een manifest van den Czaar is eene buitengewone rekrutering voor de vloot en het leger bevolen, die binnen 4 weken moet afgeloopen zijn. Tot den 6den Mei kruisten 27 schepen voor Sebastopol.

— De gezanten van Engeland en Frankrijk hebben aan koning Otto andermaal eene zeer krachtige nota toegezonden met betrekking tot de Grieksche insurrektie.

— In een partikulieren brief uit Odessa leest men:

In den nacht die volgde op het bombardement der militaire haven door de divisie der geallieerde fregatten heeft de generaal Osten Sacken de doode soldaten ten getale ongeveer van 5 á 600 laten opnemen en op zeven à acht mijlen afstands van de stad begraven. Om vervolgens het volk wijs te maken dat het verlies onbeduidend was heeft hij den 24 bij vollen dag, veertig soldaten die op de batterijen waren blijven liggen, met groote pracht doen begraven, in tegenwoordigheid van eene groote menigte volk.

Deze manœuver heeft te grooter opzien gebaard, naardien een burger welke des nachts juist zich op den weg bevond waar de troepen langs trokken, en die, zonder eenige kwade bedoeling tegen het gouvernement, het voorgevallene aan zijn gezin had verhaald, is gearresteerd, beschuldigd valsche geruchten verspreidt te hebben, ten gevolge waarvan hij voor een krijgsraad is gebragt, die hem ter dood heeft veroordeeld.

ENGELAND.

LONDEN, 18 Mei. De *Morning Herald* behelst de volgende uittreksels uit brieven van den 25 April, geschreven aan boord der Engelsche vloot voor Odessa:

»Odessa werd door een honderdtal kanonstukken verdedigd. Twee of drie stukken werden door de Russen volmaakt bediend en gerigt, en stonden aan het Keizerlijk havenhoofd; zij eindigden niet eerder hun vuur dan toen de uitbarsting plaats had.

»Men zegt dat het getal der aan land gesneuvelden en gekwetsten 500 bedraagt.

»Den dag na het gevecht zijn de Fury en de Furious de stad genaderd en gedurende eenigen tijd werd uit nieuwe batterijen op beide schepen geschoten.

»Schoon Odessa door 100 kanonstukken verdedigd werd was de stelling door de admiraals zoo gekozen, dat slechts 20 der stukken het vuur der schepen konden beantwoorden.

»Toen het gevecht geëindigd was, waren de manschappen uitgeput van vermoeidheid, zijnde onverpoosd werkzaam geweest van drie ure des ochtends tot zes ure des namiddags. Den volgenden dag naderde de Fury om een klein fort te vernielen dat steeds met een enkel kanon bleef vuren. Niets had Odessa kunnen redden, indien men de stad niet had willen gespaard hebben.

»Men heeft den admiraal een parlementair gezonden: De Engelsche schepen bewegen zich nu ongehinderd zonder beleedigd te worden."

— Bij het Parlement is eene boodschap van de koningin ingekomen, inhoudende dat Hare Majesteit, daar een groot deel van het staande leger naar buiten 's lands gezonden was, besloten had de burgermilitie of een gedeelte derzelve op te roepen voor de militaire dienst binnen 's lands. In het Hoogerhuis is een door de ministers voorgesteld antwoord op deze boodschap aangenomen; het behelst hoofdzakelijk de betuiging dat de vergadering Harer Majesteits zorg voor 's lands veiligheid op prijs stelt. Eenige pairs deden opmerken, dat door de wijziging der verordeningen op de burgermilitie de voorwaarden, waarop de leden van dat corps aangeworven waren en dienst genomen hadden, in hun nadeel waren veranderd; dat zij nu tot eene dienst zouden worden geroepen, waartoe zij zich niet hadden verbonden; dit kon huns inziens met min of meer regt als eene trouwbreuk worden voorgesteld, en zij verlangden daarom, dat degenen, die niet verkozen onder de nieuwe wet in de burgermilitie te blijven dienen, hun ontslag zouden kunnen bekomen. Het was toch van hoog belang, in deze zaak zich angstvallig aan de aangegane verbindtenissen te houden, en zelfs den schijn van kwade trouw te vermijden, daar het gansche stelsel van vrijwillige aanwerving, het eenige middel thans om manschappen voor de land- en zeemagt en voor de burgermilitie te bekomen, rustte op het vertrouwen dat het gouvernement zijne beloften aan degenen die dienst genomen hadden, steeds en in elk geval zou gestand doen.

Door de ministers werd geantwoord dat niet de geheele burgermilitie maar slechts 15,000 man van dezelve zou opgeroepen worden, en dat daarvoor die regementen zouden worden genomen welke zich reeds bereid of zelfs begeerig getoond hadden om thans werkelijke dienst te doen; daar het buitendien niet noodig zou zijn die regementen in volle sterkte te doen opkomen, zou aan degenen welke te huis wenschten te blijven, verlof worden gegeven. Daarbij werd door de ministers de verzekering gegeven dat die regementen van de burgermilitie welke het gouvernement wilde oproepen, voor zoover men zich van hunne gezindheid had kunnen vergewissen, zeer bereidvaardig waren om aan de oproeping te voldoen.

— Naar men verneemt zal de ridder Bunsen in Engeland woonachtig blijven. Na het overhandigen van zijne terugroeping aan de Koningin, zal hij welstaanshalve Londen verlaten en eene reis van eenige weken langs den Rijn en in Zwitserland doen, waarna hij te Londen zal terugkeeren. Hij moet reeds een huis in Regentspark gehuurd hebben.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 18 Mei. Men leest in den *Lloyd*:

»De post van heden brengt de volgende tijdingen van het tooneel des oorlogs.

»De ontruiming van Klein-Wallachije door de Russen is voorafgegaan door een wisseling van nota's tusschen Oostenrijk en Rusland, waarna, naar het schijnt, gehandeld werd over een door de Russen voorgenomen marche door Servie, om Kalafat van achter aan te vallen, daar men van het het plan had afgezien om vóór de komst van prins Paskiewitsch de verschansingen te bestormen, uithoofde der groote opofferingen welke zulks zoude na zich sleepen.

»Oostenrijk heeft verklaard dat het niet onverschillig het binnentrekken der Russische troepen in Servie kon dulden; de daardoor veroorzaakte verandering in het operatieplan heeft de ontruiming van Klein-Wallachije ten gevolge gehad.

»Den 3, 4 en 5 zijn de Fransche troepen ontscheept te Varna, waar men de toebereidselen tot het oprigten van een groot korps maakt.

»De monding van de Sulina wordt door twee stoomschepen, een Turksch en een Fransch geblokkeerd. De Russen zijn ijverig bezig met het versterken der mondingen waar zij eene nieuwe batterij hebben aangelegd.

»De Russische generaal Baumgarten is tot kommandant benoemd der positie te Turmul, hij heeft volmagt ontvangen ter verdediging van dat zoo vaak door de Turksche scherpschutters verontrust punt.

»In Moldavie leggen de Russen twee bruggen over de Pruth te Khuliani en Lyskani."

BERLIJN, 10 Mei. Aan de Augsburger *Allgemeine Zeitung* wordt uit Weenen geschreven:

»De Aartshertog Albrecht, gouverneur-generaal van Hongarije, is te Semlin aangekomen, en heeft het opperbevel over de troepen van het aan de Zuid-Oostelijke grenzen bijeengetrokken observatie-corps aanvaard. Hij wordt vergezeld door den veldmaarschalk-luitenant graaf von Leiningen, chef van de diplomatieke kanselarij en van den generaal-kwartiermeesters-staf van het derde legerkorps, en door een aanzienlijk gevolg van officieren en militaire beambten. De geest, de uitrusting en de gezondheids-toestand der troepen is voortreffelijk; en aan de Servische grenzen is een hoogst aanzienlijk oorlogsmaterieel, een trein van 20,000 pakpaarden, en een voorraad leeftogt voor acht maanden ten behoeve van een leger van 120,000 man, benevens al het benoodigde voor de verpleging van zieken en gekwetsten enz., in zoo korten tijd en met zoo weinig moeite bijeengebragt, dat het allergunstigst pleit voor de inrigting van het Oostenrijksche krijgswezen.

»Kort voor het vertrek van den Aartshertog naar Semlin, is te Weenen het berig ontvangen, dat een Russisch legerkorps van 70,000 man tusschen den Sereth en den Pruth aan de grenzen van de Bukowina bijeengetrokken werd. Terstond werd te Weenen tot eene tegen demonstratie besloten en bij keizerlijk besluit bevolen, dat het 12de legerkorps in Zevenbergen, het 4de reservekorps in Lemberg, en het 2de korps in Brünn, ieder ter sterkte van 30,000 man, op den voet van oorlog gebragt moesten worden. Het 2de legerkorps in Brünn moet terstond naar Krakau oprukken; dat in Zevenbergen wordt door 15,000 man uit Hongarije versterkt. Tot bevelhebber van dit nieuwe leger is de veldmaarschalk-luitenant v. Parrot benoemd, die terstond naar zijne bestemming heeft moeten vertrekken."

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 19 Mei.

ONDERTROUWD (18 Mei): J. F. H. Evers met J. H. C. van der Post. - Dr. P. A. Richard met C. T. Di Gazar. - M. D. Deeleman met C. van den Andel.

GETROUWD (18 Mei): H. W. van der Wiel met H. P. Humme.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 19 Mei.

GRAANMARKT.

Tarwe in een doen: 129 ℔ b. Poolsche *f* 470, 475; 132 ℔ o. Pommersche *f* 465; 126 ℔ o. Rijn *f* 400; 133 ℔ Kubanka *f* 400.

Rogge tot vorige prijzen met eenigen handel: 118 ℔ n. Pruissische *f* 300; 121, 122 ℔ n. Odessa *f* 314, 318; 120, 121 ℔ n. Pruissische *f* 310, 314; 117 ℔ o. Gedroogde *f* 300; 116 ℔ dito *f* 295.

Garst iets lager: 112 ℔ Deensche *f* 210.

Haver zonder handel.

Boekweit in een doen; 123 ℔ Holsteins. *f* 272; 114 ℔ Sleeswijksche *f* 230.

Koolzaad. Vriesch $68\frac{1}{2}$ £. Op 9 vaten Olie in Mei ek. $69\frac{1}{2}$; Sept. 67 £. *Raapolie* op 6/w. *f* $39\frac{1}{4}$; Vliegend *f* 38; 1°. Sept. *f* $38\frac{1}{4}$; Oct. *f* $38\frac{1}{2}$; Nov. *f* $38\frac{1}{2}$; Dec. *f* $38\frac{1}{2}$. *Lijnolie* op 6/w. *f* $39\frac{1}{4}$; Vliegend *f* 38; 1°. Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 39. *Hennepolie* op 6/w. *f* 41; Vliegend *f* $40\frac{1}{2}$.

ROTTERDAM, 18 Mei. Tarwe. 163/2 ℔ Hooglandsche Kleefsche *f* 489; 156/2 ℔ Sandomir *f* 434. — Rogge. 143/2 ℔ Archangel *f* 330; 142/2 ℔ dito *f* 318; 147/2 ℔ Pruiss. *f* 325.

SCHIEDAM, 18 Mei. Moutwijn *f* 18,75. Jenever *f* 23,25; Amst. Proef *f* 24,50, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

DELFT, 18 Mei. Boter: eerste kwaliteit *f* 38 a 42; tweede kwaliteit dito *f* 35 a 36.

ANTWERPEN, 18 Mei. *Koffij* en *Rijst* zonder omzet.

Suiker. Ruwe. Hiervan zijn verhandeld 1000 kisten Havana en 3500 matten Manilla. *Geraffineerd.* Eene partij van 150 Tons Melis en Lompen heeft nemers gevonden.

Granen. In Tarwe zijn eenige partijen voor uitvoer tot vaste prijzen genomen. Rogge flaauw.

LONDEN, 17 Mei. *Ruwe Suiker* prijsvast. *Geraffineerd* onveranderd.

Koffij. Native Ceylon minder gevraagd op voorgaande prijzen gehouden. Vreemde soorten flaauw.

Rijst hooger betaald. Bengaalsch 12 s. 6 d. a 13 s. 9 d.; Madras 11 s. 8 d. a 12 s.

Talk kalm. Petersburger 62 s. 6 d.

Granen. Tarwe vast en enkeld 1 s. hooger betaald. Garst prijshoudend.

BORDEAUX, 15 Mei. *Voorloop.* 3/6 tot fr. 182 verhandeld.

HAMBURG, 16 Mei. *Koffij* zonder prijsverandering met meer omzet. Brazil reel ord. $4\frac{3}{8}$ s. Laguayra 5 a $6\frac{1}{4}$ s.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 18 Mei. Belg. leen. $2\frac{1}{2}$ pc. $49\frac{1}{4}$, 1840, 1842 $4\frac{1}{2}$ pc. $88\frac{1}{4}$, 1848, —; Spanje 1—3 pc. $17\frac{1}{16}$; Binnenl. 3 pc. $31\frac{1}{16}$; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 63.

PARIJS, 18 Mei. Fransche 3 pc. 68.35; 4½ pc. 95 —; Bank-Aktiën ——; 3 pc. Spanje 34¾; id. 1 pc. 18½; 4½ pc. Rusland —; Met. 5 pCt. 80; Rom. Leening 1850 80½.

LONDEN, 18 Mei. Consols 89; 3 pc. Spanje buitenl. 38¼; 1 pc. dito 18⅝; Comité-Bewijzen 3¾; Passive 4; 5 pc. Rusl. 94½; 4½ pc. dito 80½; 4 pc. Holl. 87½; 2½ pc. id. 57½; 5 pc. Sardinië 82½; Brazilië 96; 4½ pc. Peru 61; Gren. uitg. 5⅞; id. werk. 16½; 3 pc. Mexiko 24⅝; 4 pc. Portugal 37½; Ecuador 3¼; Wissel op Amst. —.—; Parijs —.—; Petersb. —.

WEENEN, 18 Mei. Met. 5 pc. 84½; id. 4½ pc. 76½; Bank-Aktien 1200; Wissel op Londen 13.28; Amst. —.—; Parijs 162½, Goud 43; Zilver 38.

BERLIJN, 18 Mei. 3½ pc. Pruissische Staatschuld —; 4½ pc. Rusland 77½; 5 pc. 93; Wissel op Londen 3/m. 6 Th. 14¾; Parijs $78^{7}/_{12}$; Amst. 140¾; Ween. —; Petersb. 3/w. 96¾.

HAMBURG, 18 Mei. Spanje 3 pc. 31¾; id. 1 pc. 17; Rusl. 5 pc. 91; 3 pc. Mexikanen 17¼; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

			18 MEI 4 u. gebl.	19 MEI 4 u.			gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½	pCt.	$57\frac{5}{8}$	$57\frac{1}{2}$	à	$57\frac{9}{16}$	$57\frac{1}{2}$
Dito Dito	3	″	$67\frac{7}{8}$	$67\frac{7}{8}$	″	68	
Dito Dito	4	″	$85\frac{1}{8}$	$85\frac{1}{8}$	″	$85\frac{5}{16}$	
Amortisatie	3½	″			″		
Handel-Maatschappij . .	4½	″			″		
Haarlemmermeer . . .	5	″			″		
O. I. Leening 1844 . .	4	″			″		
Aand. Arnh. Spoorweg .	4½	″			″		
Dito Hollandsche dito . . .					″		
Obligatiën	4½	″			″		
België, Certifikaten . .	2½	″			″		
Dito	4½	″			″		
Dito *Rothschild* . . .	2½	″	46	$46\frac{5}{16}$	″		
Frankrijk, Certifikaten .	3	″			″		
Rusl., bij *Hope en C°.* . .	5	″	$97\frac{1}{4}$	$96\frac{1}{2}$	″	$96\frac{3}{4}$	
Dito A°. 1828—1829 .	5	″	$96\frac{1}{4}$	95	″	$95\frac{1}{4}$	
Inschr. op 't Grootboek	6	″			″		
Dito Certifikaten . .	6	″			″		
Certifikaten te Hamburg	5	″			″		
Negot. 1831 en 1833 .	5	″			″		
Negot. 1840	4	″			″		
Dito *Stieglitz*	4	″		$71\frac{7}{8}$	″		
Dito Nieuwe	4	″			″		
Nieuwe Engelsche . .	4½	″	$79\frac{1}{2}$	$79\frac{1}{2}$	″		
Spanje, Nieuwe 3 pCt. thans	1	″	$18\frac{5}{16}$	$18\frac{7}{16}$	″	$18\frac{1}{2}$	
Nieuwe	3	″	$37\frac{5}{8}$	$38\frac{1}{4}$	″		
Binnenlandsche . . .	3	″	$34\frac{1}{8}$	$34\frac{5}{8}$	″	$34\frac{1}{2}$	
Cert. Coup. Sp. Com. . .			$3\frac{3}{4}$	$3\frac{7}{8}$	″		
Amortisable Schuld . .					″		
Portugal, te Londen .	3	″	$33\frac{1}{16}$	$33\frac{5}{16}$	″	$33\frac{9}{16}$	$33\frac{9}{16}$
Dito Uitgestelde					″		
Weener Bank	5	″			″		
Dito	4	″			″		
Metalliek 1816—1852	5	″	$58\frac{3}{4}$	$58\frac{15}{16}$	″	$58\frac{7}{8}$	
Dito 1847	2½	″	$29\frac{7}{8}$	$29\frac{7}{8}$	″	$29\frac{15}{16}$	
Dito 1851 en 1852 .	2½	″	$29\frac{7}{8}$	$29\frac{7}{8}$	″	$29\frac{15}{16}$	
Dito 1849	5	″	$72\frac{5}{8}$	$72\frac{3}{4}$	″	73	
Dito Letter B	5	″	$72\frac{5}{8}$	$72\frac{3}{4}$	″	73	
Aand. *f* 500 bij *Rothsch.*					″		
Dito - 250 dito 1839 .					″		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5	″			″		
Polen, Obligatiën . . .	4	″		62	″		
Aandeelen 1835 . . .					″		
Dito met Loting fl. 500					″		
Sardinië, te Londen . .	5	″			″		
Denemarken, dito . . .	5	″			″		
Peru, dito	4½	″	$60\frac{1}{2}$		″		
Grieken, te Londen . . .	5	″		$3\frac{7}{8}$	″	4	
Philadelphia, bij *Hope en C°.*	5	″			″		
Dito te Londen . . .	6	″			″		
Dito Bank			$3\frac{1}{4}$		″		
Louisiana, te Londen .	5	″		$95\frac{1}{2}$	″		
Brazilië, te Londen 1824	5	″		$93\frac{3}{4}$	″		
Dito 1843	5	″			″		
Grenada, dito à £ 100 .	2½	″			″		
Dito Uitgestelde . .			$6\frac{1}{16}$	$6\frac{5}{16}$	″		
Ecuador					″		
Mexiko, te Londen £ 100	3	″	$22\frac{11}{16}$	$22\frac{3}{4}$	″	$22\frac{13}{16}$	
Dito Onbepaalde . . .	3	″	$22\frac{11}{16}$	$22\frac{3}{4}$	″	$22\frac{13}{16}$	
Venezuela, te Londen .	3¾	″			″		
Dito Uitgestelde . .	1	″			″		

De omzet beteekende in geene der genoteerde fondsen iets merkwaardigs, de prijzen waren echter algemeen iets beter, met uitzondering echter van Russen en Oostenrijksche, welke meer aangeboden waren.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55¾		Livorno	2/m.	*f* 38½
»	zigt	» 56⅝		Napels	»	» 80½
Bordeaux	2/m.	» 55¼		Petersburg . . .	»	» 1.70
»	½/m.	» 55⅝		Weenen	6/w.	» 25½
Madrid	3/m.	» 240		Augsburg . . .	»	» 35¼
Cadix	»	» 240		Frankfort . . .	»	» 98⅝
Seville	»	» 237		Hamburg . . .	2/m.	» $35\frac{1}{16}$
Bilbao	»	» 238		» . . .	zigt	» 35¼
Lissabon	»	» 40¾		Londen . . .	2/m.	» 11,57½
Porto	»	» 40¾		» . . .	zigt	» 11,67½
Genua	2/m.	» 45[illegible]		Rotterdam . . .	»	⅛

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek . . .	*f* 21,52½	a 55		Pruissische . . .	*f* 33½	a —
Napelsche . . .	—,—	,, —		Spaansche . . .	—,—	,, —
Div. in £St. .	11,57½	,, —		Hamb. Russ. . .	32¼	,, —
Eng. Russen .	11,57½	,, —		Russ. in Z. R. .	33	,, —
Fransche . . .	55⅝	,, —		,, Pap. ,, .	—	,, —
Belgische . . .	55¾	,, —		Pools. in Fl.	26⅛	,, —

Coup. Portugal Binnenl., 2de Semester 1853, à 15 MR., 35¾.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,65 a	9,75
Oude Gerande Dukaten	» 5,60 »	5,70
Wigtige Souvereinen	» 11,60 »	11,70
» Pistolen	» 9,50 »	9,60
Stukken van 20 Francs	» 9,40 »	9,50

Baren Goud en Specien à *f* 1442,60 per Ned. ℔ fijn 9½ à 10 pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters . . . . per Stuk	*f* 2,55 à	2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,33 »	2,36
Brabandsche Kroonen	» 2,65 »	2,70
Fransche	» 2,70 »	2,75
Pruissische Daalders	» 1,75 »	1,78
Zilver 1000 a 980	*f* —,— a	—,—
» 900 » 700	» 104,20 »	104,70

OBLIGATIËN BRAZILIË. — De coupons der obligatiën van de 5 pCts. leening van 1843, verschijnende 1 Junij 1854, zullen alsdan ten kantore van de agenten te Londen worden betaald.

Ook is van de op dien datum verschijnende coupons der 4½ pCts. leening van 1852, door de heeren N. M. Rothschild en Sons aldaar, de betaling geannonceerd.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 18 Mei. J. J. van der Gouwe, Stad Stavoren, Odessa. - H. H. Vaalman, Aurora, Benicarlo.

UITGEZEILD:

TEXEL, 18 Mei. A. A. Harken, Havana Packet, Havana.
HELVOET, 18 Mei. L. M. Hazewinkel, Maike, Venetien

CARGA-LIJSTEN.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Mary Geddard, N. Koens: 750 b. Peper, 87 z, 54 p Gomelastiek, H. van Rijckevorsel: 456 kr. Suiker, van der Kun en van Schelle: 416 b. Rijst, Coomans Corn en Philippi: 472 kr. Suiker, 800 b Rotting, A. en F. Haerten te Amst.: 1 p. Tijgervellen, W. J. Leuring te dito: 12 v. Notenmuscaat, 5 k. Foelie, 85 k. Gom Damar, 218 z. Gom Elastiek, 4 coll. Koopmanschappen, 11 v, 1 k. Notenmuscaat, 5 k. Foelie, Order.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 19 Mei in lading naar:

Keulen	J. van Loosen, Colnn N°. 9.
Mainz	J. Bauman, Mainz N°. 9.
Duisburg	J. Otten, Johanna.
Weesel	J. Beijer, Wilhelmina.
Ludwighaven, Manheim & Heilbron.	Joh. Brilmeijer, Æolus.

AMSTERDAM, 19 Mei vertrokken:

Düsseld. & Neus	G. Koene, Niederrein N°. 10.

Rijnhoogte ARNHEM 18 Mei 1 el 70 duim.
KEULEN 17 „ 8 vt. 0 „

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT.

Op Maandag 22 Mei, 's avonds ten vijf ure.

1. Een Huis en Erve, Keizersgracht, KK 361.
2. Een Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Prinsengracht, CC 514.
3. Een Huis, Tuin en Erve, Heerengracht, V 337.
4. Een Huis en Erve, Singel, G 389. } te zamen
5. Een dito, Singel, achter voormeld Perceel, G 390. } in slag.
6. Een dito, Reguliersgracht, AA 745. } te zamen in slag.
7. Een dito, belendende N°. 6, AA 744 }
8. Een Perceel Wei- en Hooiland, aan den Haarlemmer Weg, Gemeente Amsterdam, groot b. 3.3250.
9. Een Huis, Achterhuis en Erve, Pijpenmarkt, E 408 en 409.
10. Een Koetshuis, Stalling en Erve, Pijpenmarkt, E 403
11. Een Huis, Achterhuis en Erve, St Annastraat, J 367.
12. Een Stuk Wei- en Hooiland, aan den Haarlemmer Vaart, in den Spieringh Polder, groot b. 2.2080.
13. Twee Huizen en Erven, Kerkstraat, JJ 310 en 311.
14. Een Pakhuis en Erve, Oude Schans, R 282.
15. Een Huis en Erve, tweede Rozendwarsstraat, EE 117.
16. Drie Huizen en Erven, in den Passiesgang, Bloemgracht, DD 56 à 58.
17. Een Huis en Erve, Lauriersstraat, EE 320.
18. Een Loods en Erve, Huidenstraat, HH 488.
19. Een Huis, Tuin en Erve, Goudsbloemstraat, QQ 502.
20. Een Huis en Erve, Reguliersdwarsstraat, X 228.
21. Drie Huizen, Overtoomschen Weg, J 103 à 105.

Advertentiën.

(4023) GETROUWD: P. STUIJT JANSZ. en J. G. HAARSELHORST.

OBDAM, 17 Mei 1854.

(4029) Eene brave gezonde **gehuwde vrouw**, biedt zich aan als **LOOPMIN.** Te bevragen bij den Uitgever dezer Courant.

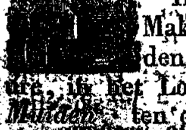

H. J. VAN OGTROP en F. C. VAN HALL, Makelaars te Amsterdam, zullen op Zaturdag den 27sten Mei 1854, des namiddags ten 12 ure, in het Logement ***Het Hof van Holland*** te *Muiden*, ten overstaan van den Notaris A. B. ZUURE, residerende te *Amsterdam*, verkoopen: N°. 1. De extra kapitale [illegible] **BOERENHOFSTEDE**, genaamd ***VREDE RUST***, met **Huizing**, **Stalling** voor 25 stuk Hoornvee, **Paardenstalling**, groote verwulfde **Melkkelder**, **Karnmolen**, **Hooiberg**, **Wagenschuur** en verdere getimmerten, in den Zuidpolder beoosten **Muiden**, belend den Muidenberger Goog enz., benevens 2 kampen **Weiland**, achter de woning. Alles groot 1 B. 20 R. 30 El. N°. 2. Vier kampen **Weiland**, in den Zuidpolder tegenover N°. 1, groot 2 B. 58 R. 30 El. N°. 3. Vijf kampen **Weiland** in den Zuid Polder, belend N°. 2, groot 5 B. 90 R. 40 El. N°. 4. Acht kampen en een strook **Weiland**, gelegen als boven, belend N°. 2, groot 6 B. 54 R. 48 El.

Bovenstaande Landerijen zijn allen gelegen in de geoctroijeerde Veenderij, in den Zuidpolder en bevatten 11,415 Ned. roeden veenslik; onder den verkoop is mede begrepen, het onverdeeld aandeel des verkoopers in twee Boerderijen de opscheepsplaats, waterleidingen, de dijken enz., te zamen groot pm. 30 Bunders. N°. 1, 2, 3 en 4 worden eerst ieder afzonderlijk geveild en vervolgens alle vier gezamentlijk op nieuw in afslag gebracht. N°. 5. Twee kampen **Weiland** en een **Boschje** in den Spijker Polder, groot 1 B. 53. R. N°. 6. Drie kampen **Weiland** in den Hondswijker Polder, groot 2 B. 14 R. 70 El. N°. 7. Twee kampen **Weiland**, gelegen als boven, groot 2 B. 4 R. 70 El. N°. 8. Drie kampen **Weiland** en een **Boschje**, gelegen [illegible], groot 3 B. 16 R. 90 El. N°. 5, 6, 7 en 8 zullen mede eerst ieder afzonderlijk bij opbod en afslag geveild worden en vervolgens alle vier gezamentlijk op nieuw in afslag worden gebracht. N°. 9. Twee **Boschjes**, beplant met elsen-, berken- en essenhout, gelegen in den Berger Polder, groot 1 B. 10 R. 70 El. N°. 10. Drie kampen **Weiland**, gelegen in den Zuidpolder, groot 2 B. 58 R. 90 El. N°. 11. Zes kampen **Weiland**, gelegen als boven, groot 3 B. 47 R. 80 El. N°. 10 en 11 zullen almede eerst ieder afzonderlijk bij opbod en afslag geveild en vervolgens beiden gezamentlijk op nieuw in afslag gebracht worden. Alle deze perceelen worden verkocht voetstoots zonder aan eenige onder of overmaat gehouden te zijn en kunnen bezigtigd worden, Maandags, Woensdags, Vrijdags en op den Verkoopdag, van 11 tot 3 ure. De bewijzen van eigendom en de veilconditiën zijn acht dagen vóór en op den verkoopdag ter lezing, ten kantore van gemelden Notaris A. B. ZUURE, te Amsterdam en kopij der veilconditiën, ten kantore van den Notaris J. P. DE ROEPER te Naarden.

Nadere informatiën, ook betreffende boren van het veen, zijn verkrijgbaar bij gemelde Makelaars. (4028)

De Pillen van Holloway *gebruikt men ter genezing van galziekten, zware hoofdpijnen, en ongesteldheid in de ingewanden.*

De heer Jan Anderson, koopman te Ballymoney in het graafschap Antrim, heeft het volgende geschreven aan den professor Holloway, omtrent het gebruik van deszelfs pillen. »Rose M. Clure, woonachtig te Balnagashal bij Ballymoneij, leed sedert vijf maanden aan zware hoofdpijnen, en hevige smart in de maag en [illegible]wanden. Zij raadpleegde verscheidene bekwame [illegible]heeren te Coleraine, Ballimoney en andere [illegible], doch zonder goed gevolg. Eindelijk raadde [illegible] aan, de pillen van Holloway te gebruiken, [illegible] een kort tijdsverloop, herstelde zij door dit onvergelijkelijk geneesmiddel, en was tevens in staat, [illegible] dagelijksche bezigheden te hervatten.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.
Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.8[illegible], *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtsche-straat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. [illegible] te *Utrecht*, en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablishment.* (3908)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekomen

MEJUFVROUW LECLERC.

IETS UIT DE JONGSTE "OUDE TIJD",

VERHAALD DOOR

J. A. ALBERDINGK THIJM.

Met een Plaatje van DUJARDIN . . . . *f* 0.6[illegible]

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.